

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO STUDIJŲ DALYKŲ ATESTAVIMO TVARKOS APRAŠAS

1. BENDROJI DALIS

- 1.1. Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – VDU) Studijų dalykų atestavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo nuostatomis ir gairėmis (2015), VDU Statutu (2012), VDU studijų reguliavimu (2016), VDU studijų programų kokybės užtikrinimo tvarkos aprašu (2016) ir reglamentuoja universiteto studijų dalykų (toliau – dalykų) parengimą, atestavimą ir registravimą.
- 1.2. Dalykų atestavimas – tai jų atitikimo studijų programos tikslams ir rezultatams, studijų proceso ir vertinimo sistemos reikalavimams įvertinimas pagal nustatytus kriterijus, kurie įvardyti Aprašo 2.2 punkte.
- 1.3. Dalykai atestuojami laikantis terminų:
  - rudens semestre dėstomi dalykai atestuojami iki kovo 20 d.;
  - pavasario semestre – iki spalio 10 d.
- 1.4. Kitu metu dalykai atestuojami tik iškilus būtinam poreikiui, išimties tvarka – gavus studijų prorektorius patvirtinimą.
- 1.5. Universitete dėstomi tik atestuoti dalykai.

2. STUDIJŲ DALYKŲ ATESTAVIMO TIKSLAI IR KRITERIJAI

- 2.1. Dalykų atestavimo tikslai:
  - 2.1.1. užtikrinti universitete dėstomų dalykų atitikimą kokybės kriterijams, įvardytiems 2.2 punkte;
  - 2.1.2. taikyti periodišką dalykų vertinimą;
  - 2.1.3. skatinti kolegialią vidinio vertinimo kultūrą.
- 2.2. Dalykų atestavimo kriterijai:
  - 2.2.1. dalyko atitikimas studijų programos tikslams ir studijų rezultatams;
  - 2.2.2. dalyko suderinamumas su naujausiomis tyrimų tendencijomis, visuomenės ir (arba) darbo rinkos poreikiais bei gerąja studijų krypties dalykų teikimo patirtimi;
  - 2.2.3. studijų rezultatų, studijų ir vertinimo metodų bei vertinimo kriterijų sąsajos;
  - 2.2.4. turimos ir rekomenduojamos studijų medžiagos lygis ir kiekis;
  - 2.2.5. studijų užsiėmimams naudojamos techninės ir programinės įrangos lygis;
  - 2.2.6. racionalus, nuoseklus ir sistemingas dalyko studijų organizavimas;
  - 2.2.7. dėstytojų kvalifikacijos, tyrimų ir (arba) darbo patirties ryšys su atestuojamo dalyko objektu.

3. STUDIJŲ DALYKŲ PATEIKIMAS ATESTAVIMUI IR ATESTAVIMAS

- 3.1. Teikiant dalyką atestavimui turi būti parengti:
  - 3.1.1. nustatytos formos dalyko aprašai lietuvių ir anglų kalbomis pagal 1 priedą;
  - 3.1.2. dalyko dėstytojų pastarųjų penkerių metų mokslo publikacijų ir (arba) meno darbų sąrašas arba veiklos aprašymas, atskleidžiantis darbinės patirties sąsajas su atestuojamu dalyku.
- 3.2. Rengiant dalyko aprašą remiamasi metodinėmis rekomendacijomis, pateiktomis Aprašo 2 priede, ir turi būti atsižvelgta į tai studijų pakopai, studijų kryptį ir dalykų grupei nustatytas tipines auditorinio ir savarankiško darbo bei finansavimo apimtis.
- 3.3. Pirmosios ir antrosios studijų pakopų, vientisųjų ir profesinių studijų C grupės dalykų aprašai pateikiami atestuoti studijų programų komitetams (toliau – Komitetams), A dalykų aprašai – mokslo sričių akademinėms komisijoms (toliau – Komisijoms). B grupės dalykai atrenkami iš

- C grupės sąrašo, jų atestuoti atskirai nereikia.
- 3.4. Siekiant atestuoti studijų dalykus Komitetams arba Komisijoms elektroniniu paštu turi būti atsiunčiami 3.1 punkte išvardyti dokumentai ne vėliau kaip trys savaitės iki 1.3 punkte nurodytų terminų.
  - 3.5. Atestavimo dokumentų svarstymo eiga ir išvados surašomos į Komiteto arba Komisijos protokolą.
  - 3.6. Komiteto arba Komisijos posėdžio protokole fiksuojama:
    - 3.6.1. dalyko kodas;
    - 3.6.2. studijų kryptis ir dalykų grupė;
    - 3.6.3. atestuojamo dalyko aprašas;
    - 3.6.4. atestavimo išvada, konstatuojanti vieną variantą: a) dalykas atestuojamas, b) dalyko atestacija atidedama, kol bus atlikti nurodyti pataisymai, c) dalykas neatestuojamas dėl rimtų trūkumų;
    - 3.6.5. atestacijos trukmė, jei dalykas atestuojamas;
    - 3.6.6. dalyko aprašą atestavusio Komiteto arba Komisijos pavadinimas.
  - 3.7. Dalykų aprašų autoriai gali dalyvauti posėdžiuose ir susipažinti su posėdžių protokolais ir, esant prieštaravimams, raštu pareikšti savo nuomonę dalyką atestavusiam Komitetui arba Komisijai.
  - 3.8. Jei Komitetas arba Komisija rekomenduoja pataisyti dalykų aprašus, pasiūlymai fiksuojami posėdžio protokole. Dėstytojai turi pateikti korekcijas per savaitę nuo pastabų gavimo.
  - 3.9. Atestuodami dalyko aprašą Komitetai ir Komisijos turi teisę:
    - 3.9.1. atestuoti tik dalykus, atitinkančius Komitetų arba Komisijų kuruojamas studijų (mokslo) sritis;
    - 3.9.2. neatestuoti reikalavimų netenkinančių dalykų aprašų;
    - 3.9.3. pasitelkti Studijų kokybės skyriaus ekspertus pasiūlyto dalyko aprašo kokybei įvertinti.
  - 3.10. Dalykai atestuojami 3 metų laikotarpiui.

4. ATESTUOTŲ STUDIJŲ DALYKŲ REGISTRAVIMAS IR TVARKYMAS

- 4.1. Protokolo išrašą apie studijų dalykų atestavimą ir atestuotų studijų dalykų aprašus elektroninėje formoje Komitetas arba Komisija pateikia Studijų departamentui: rudens semestre dėstomų dalykų iki kovo 20 d., pavasario semestre iki spalio 10 d.
- 4.2. Studijų departamentas registruoja dalykus ir vėliau atlieka jų pakeitimus VDU studijų informacinėje sistemoje.
- 4.3. Atestuoti studijų dalykai gali būti redaguojami:
  - 4.3.1. Keičiant dalyko pavadinimą, kodą, kontaktinių valandų struktūrą ir kreditų skaičių, studijų formą, dalykai privalo būti atestuoti iš naujo, laikantis terminų, nurodytų 1.3 punkte.
  - 4.3.2. Dalyko grupė, tipas, lygmuo, semestras ir būtinas pasirengimas dalyko studijoms gali būti keičiami laikantis terminų, nurodytų 1.3 punkte be atestavimo procedūros, jei šiems pakeitimams pritariama Komiteto ir katedros posėdžiuose.
  - 4.3.3. Dalyko anotaciją, tikslą, studijų rezultatus, įvertinimo kriterijus, temas, studijų ir vertinimo metodus, kaupiamąjį balo sandarą ir jo dedamųjų svorį, rekomenduojamą literatūrą dėstytojas gali keisti be atestavimo procedūros pasibaigus kiekvienam semestru arba naujo semestro pradžioje, pastaruoju atveju keičiamą informaciją suderinus su studentais pirmo studijų užsiėmimo (auditorinio arba nuotolinio) metu.
- 4.4. Atlikus pakeitimus pagal 4.3.2 ir 4.3.3 punktuose įvardytą informaciją, atnaujintų dalykų aprašų elektronines versijas dėstytojai pateikia Komitetams arba Komisijoms, o jos – Studijų departamentui.

5. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 5.1. Dalykų atestavimo dokumentai saugomi fakultetuose dekanų nustatyta tvarka.
- 5.2. Informaciją apie atestuotus studijų dalykus Studijų departamentas viešina VDU tinklapyje, remiantis jam Komitetų ir Komisijų pateiktais studijų dalykų aprašais.

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS (A ir B grupėms)

Dalyko kodas	Dalyko grupė	Dalyko apimtis ECTS kreditais	Dalykas atestuotas nuo	Dalyko atestacija galioja iki

Dalyko tipas (privalomas ar pasirenkamas)	
Dalyko lygmuo (priklausymas studijų pakopai)	
Semestras, kuriame teikiamas dalykas	
Studijų forma (auditorinė ar nuotolinė)	

Dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Dalyko pavadinimas anglų kalba

Trumpa dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

Būtinasis pasirengimas dalyko studijoms

Dalyko tikslas

Dalyko rezultatų, studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijų, studijų ir vertinimo metodų sąsajos

Dalyko rezultatai	Studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1.			
N			

Dalyko rezultatai	Turinys (temos)
1.	
N	

Studentų darbo krūvio paskirstymas valandomis (kontaktinio ir savarankiško darbo val.)	
Paskaitos	N val.
Seminarai	N val.
Laboratoriniai darbai	N val.
Pratybos	N val.
Konsultacijos	N val.
Savarankiškas darbas	N val.
Iš viso	N val.

Kaupiamojo balo sandara ir jo dedamųjų svoris

Rekomenduojama literatūra

Nr.	Publikavimo metai	Leidinio (el. šaltinio) autoriai ir pavadinimas	Leidykla	Egzempliorių skaičius		
				Universiteto bibliotekoje	Metodiniuose kabinetuose	Kitose bibliotekose
Arba nuoroda į el. šaltinį						
<i>Pagrindinė literatūra</i>						
1.						
N						
<i>Papildoma literatūra</i>						
1.						
N						

Dalyko aprašo rengėjas (-ai)

COURSE DESCRIPTION (Groups A and B)

Course code	Course group	Volume in ECTS credits	Course valid from	Course valid to

Course type (compulsory or optional)	
Course level (study cycle)	
Semester the course is delivered	
Study form (face-to-face or distant)	

Course title in Lithuanian

--

Course title in English

--

Short course annotation in Lithuanian (up to 500 characters)

--

Short course annotation in English (up to 500 characters)

--

Prerequisites for entering the course

--

Course aim

--

Links among course outcomes, criteria of learning achievement evaluation, study and assessment methods

Course outcomes	Criteria of learning achievement evaluation	Study methods	Assessment methods
1.			
<i>N</i>			

Links between course outcomes and content

Course outcomes	Content (topics)
1.	
<i>N</i>	

Distribution of workload for students (contact and individual work in hours)

Lectures	<i>N</i> hours
Seminars	<i>N</i> hours
Laboratory work	<i>N</i> hours
Practices	<i>N</i> hours
Consultations	<i>N</i> hours
Individual students work	<i>N</i> hours
Total:	<i>N</i> hours

Structure of cumulative score and value of its constituent parts

--

Recommended reference materials

No	Publication year	Authors and title of publication (e-source)	Publishing house	Number of copies in		
				University library	Self-study rooms	Other libraries
Or link to e-source						
<i>Basic materials</i>						
1.						
<i>N</i>						
<i>Supplementary materials</i>						
1.						
<i>N</i>						

Course description designed by

--

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS (C grupei)

Dalyko kodas	Dalyko grupė	Dalyko apimtis ECTS kreditais	Dalykas atestuotas nuo	Dalyko atestacija galioja iki

Dalyko tipas (privalomas ar pasirenkamas)

Dalyko lygmuo (priklausymas studijų pakopai)

Semestras, kuriame teikiamas dalykas

Studijų forma (auditorinė ar nuotolinė)

Dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Dalyko pavadinimas anglų kalba

Trumpa dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

Būtinasis pasirengimas dalyko studijoms

Dalyko tikslas

Studijų programos, dalyko rezultatų, studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijų, studijų ir vertinimo metodų sąsajos

Studijų programos rezultatai	Dalyko rezultatai	Studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1.	1.			
	N			
N	N			

Dalyko rezultatų ir turinio sąsajos

Dalyko rezultatai	Turinys (temos)
1.	
N	

Studentų darbo krūvio paskirstymas valandomis (kontaktinio ir savarankiško darbo val.)

Paskaitos	N val.
Seminarai	N val.
Laboratoriniai darbai	N val.
Pratybos	N val.
Praktika	N val.
Konsultacijos	N val.
Savarankiškas darbas	N val.
Iš viso	N val.

Kaupiamojo balo sandara ir jo dedamųjų svoris

Rekomenduojama literatūra

Nr.	Publikavimo metai	Leidinio (el. šaltinio) autoriai ir pavadinimas	Leidykla	Egzempliorių skaičius		
				Universiteto bibliotekoje	Metodiniuose kabinetuose	Kitose bibliotekose
Pagrindinė literatūra						
1.						
N						
Papildoma literatūra						
1.						
N						

Dalyko programos rengėjas (-ai)

COURSE DESCRIPTION (Group C)

Course code	Course group	Volume in ECTS credits	Course valid from	Course valid to

Course type (compulsory or optional)	
Course level (study cycle)	
Semester the course is delivered	
Study form (face-to-face or distant)	

Course title in Lithuanian

--

Course title in English

--

Short course annotation in Lithuanian (up to 500 characters)

--

Short course annotation in English (up to 500 characters)

--

Prerequisites for entering the course

--

Course aim

--

Links among study programme outcomes, course outcomes, criteria of learning achievement evaluation, study and assessment methods

Study programme outcomes	Course outcomes	Criteria of learning achievement evaluation	Study methods	Assessment methods
1.	1.			
	<i>N</i>			
<i>N</i>	<i>N</i>			

Links between course outcomes and content

Course outcomes	Content (topics)
1.	
<i>N</i>	

Distribution of workload for students (contact and individual work hours)

Lectures	<i>N</i> hours
Seminars	<i>N</i> hours
Laboratory work	<i>N</i> hours
Practices	<i>N</i> hours
Practical work	<i>N</i> hours
Consultations	<i>N</i> hours
Individual student work	<i>N</i> hours
Total:	<i>N</i> hours

Structure of cumulative score and value of its constituent parts

--

Recommended reference materials

No	Publication year	Authors and title of publication (e-source)	Publishing house	Number of copies in		
				<i>University library</i>	<i>Self-study rooms</i>	<i>Other libraries</i>
Or link to e-source						
<i>Basic materials</i>						
1.						
<i>N</i>						
<i>Supplementary materials</i>						
1.						
<i>N</i>						

Course description designed by

--

STUDIJŲ DALYKŲ RENGIMO IR ATNAUJINIMO METODINĖS REKOMENDACIJOS

I. Studijų dalyko tikslo formulavimas

1. Tikslas – tai dėstytojo siekiamybę ir ketinimus dėstant studijų dalyką apibūdinantis teiginys, išreiškiamas į studijų procesą orientuotais veiksmais: *supažindinti studentus su ...; suteikti studentams supratimą apie ...; užtikrinti, kad studentai žinotų ...; sudaryti studentams sąlygas išbandyti praktikoje ...; padėti studentams įgyti ...* ir pan.
2. Tikslas turi būti trumpas ir aiškus, dažniausiai nusakomas vienu sakiniu.
3. Tikslas apima visus studijų dalyke numatomus siekti studijų rezultatus.

II. Studijų dalyko rezultatų nustatymas

4. Studijų rezultatais nusakoma, ką studijuojantieji turi gebėti atlikti baigę studijų dalyką.
5. Studijų rezultatai išreiškia gebėjimą atlikti intelektualinius ir motorinius veiksmus bei vertybėmis ir požiūriais pagrįstų gebėjimų demonstravimą.
6. Studijų rezultato formuluotė pradedama gebėjimą apibūdinančiu veiksmažodžiu, nusakančiu studento atliekamą veiksmą: gebėti *apibrėžti, suklasifikuoti, išmatuoti, naudoti, sugrupuoti, suorganizuoti, parengti, suderinti, priimti atsakomybę* ir pan.
7. Studijų rezultatas turi būti išsamus – nurodantis veiksmo pobūdį arba kontekstą. Pvz., *gebėti interpretuoti istorinius šaltinius jų politiniame ir sociokultūriniame kontekste*. Šiam studijų rezultatui išsamumo suteikia baigiamoji sakinio dalis – „jų politiniame ir sociokultūriniame kontekste“.
8. Studijų rezultatai išreiškiami pamatuojamais gebėjimais ir atsisakoma neapibrėžtų, nepamatuojamų gebėjimų, tokių kaip: „žinoti“, „būti susipažinusiems“, „suprasti“, „išmanyti“, ir pan. Vietoje „žinoti“ arba „būti susipažinusiems“ – *išvardyti, pakartoti, papasakoti*; vietoj „suprasti“ – *apibūdinti, paaiškinti, išversti*; vietoj „išmanyti“ – *susieti, išspręsti, atskleisti* ir pan.
9. Studijų dalyke numatomi 5–8 studijų rezultatai.
10. Studijų dalyko rezultatai suderinami su studijų programos rezultatais:
  - a. Studijų dalyko rezultatas apima tą patį arba siauresnį objektą kaip programos rezultatas. Pvz., jei studijų programos rezultatas įvardija gebėjimą *palyginti socialinius ir ekonominius procesus besivystančiose šalyse*, studijų dalyko rezultatas gali apimti *socialinius ir (arba) ekonominius procesus*, tačiau jis bus per plačios apimties, jei papildomai apims technologinius procesus.
  - b. Studijų dalyko rezultatas nusako to paties arba mažesnio (bet ne didesnio) sudėtingumo gebėjimą kaip studijų programos rezultatas. Pvz., jei studijų programos rezultatas išreiškia gebėjimą *paaiškinti asmens elgsenos psichologinius dėsningumus*, studijų dalyko rezultatas gali numatyti gebėjimą *įvardinti arba paaiškinti minėtus dėsningumus*, bet jis būtų per daug sudėtingas, jei apimtų gebėjimą įvertinti šiuos dėsningumus.
11. Studijų dalyko rezultato sudėtingumui daro įtaką studijų pakopa, kuriai studijų dalykas priskiriamas – magistrantūros studijų dalykuose įvardijami aukštesnio lygmens studijų rezultatai nei bakalauro studijose.

III. Pasirengimo dalyko studijoms apibūdinimas

12. Nurodoma, kokius studijų dalykus turi būti išklause studentai, kad galėtų studijuoti aptariamą dalyką.
13. Jei pradėti studijų dalyką užtenka bendro išsilavinimo, pasirengimo informacijoje įrašomas brūkšnelis („–“) arba „Netaikoma“.

IV. Studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijų formulavimas

14. Įvertinimo kriterijais nusakomi kokybiniai arba kiekybiniai požymiai, pagal kuriuos nustatomas studentų įgytų gebėjimų atitikimas studijų rezultatams. Pvz., kokybinio kriterijaus dalis – *ataskaita parengta tinkama forma, ji pakankamai glausta, aiški ir tvarkinga*; kiekybinio kriterijaus dalis – *apibūdintos daugiau nei pusės kokybės koncepcijų pagrindinės ypatybės, privalumai ir trūkumai*.
15. Kriterijais detalizuojami studijų rezultatai – kriterijai pateikia papildomos informacijos apie reikalavimus studijavimo pasiekimams. Pvz., studijų rezultatas – *gebėti identifikuoti pagrindinius sveikatai rizikingos elgsenos veiksnius*; kriterijus – *atpažinti pagrindiniai demografiniai, socialiniai ir ekonominiai veiksniai, susiję su sveikatai rizikinga elgsena*.
16. Kriterijai atitinka studijų rezultatų sudėtingumo lygmenį. Pvz., jei studijų rezultatu numatomas nesudėtingas gebėjimas *įvardyti* arba *apibūdinti*, tuomet kriterijai nusako to paties mažo sudėtingumo požymius – *aiškiai apibūdinti esminiai gyvojo pasaulio įvairovės komponentai, apimantys...* arba *paaikškinti pagrindiniai endogeniniai ir egzogeniniai geologiniai procesai, remiantis...* Šiuo atveju netinkami kriterijai būtų *palyginti esminiai gyvojo pasaulio įvairovės komponentai, apimantys...* arba *sugrupuoti pagrindiniai endogeniniai ir egzogeniniai geologiniai procesai, remiantis...*, nes jie nusako didesnio sudėtingumo gebėjimus – analizės ir sintezės.
17. Kriterijai suderinami su studijų rezultatų objekto apimtimi, t. y. to paties masto objektas aptariamas ir studijų rezultatu, ir įvertinimo kriterijumi. Pvz., jei studijų rezultatu įvardijamas gebėjimas *atskleisti socialinių paslaugų organizavimo principus*, kriterijus taip pat turi apimti minėtus principus; kriterijumi netiktų numatyti daugiau objektų – organizavimo procesą, veikėjus ir pan.
18. Kriterijai sudaromi konkrečiam pasiekimų lygmeniui nusakyti. Studijų dalykų aprašuose formuluojami slenkstinio pasiekimų lygmens kriterijai, apibūdinantys, kuo turi pasižymėti pasiekimai, už kuriuos skiriamas minimalus teigiamas įvertinimas – 5 (penki). Rekomenduojama, kad prieš atsiskaitymus (koliokviumus, egzaminus, savarankiškus darbus ir pan.) dėstytojai studentus supažindintų ne tik su slenkstinį, bet ir tipinį bei puikų pasiekimų lygmenį apibūdinančiais kriterijais.
Žemiau pateikiami kriterijų pavyzdžiai darbo grupėje įvertinimui pagal skirtingus pasiekimų lygmenis:

KRITERIJAI DARBO GRUPĖJE ĮVERTINIMUI		
Puikus pasiekimų lygmuo	Tipinis pasiekimų lygmuo	Slenkstinis pasiekimų lygmuo
Studentas ypač naudingai dalyvauja grupės veikloje, dirbdamas kartu su kitais nariais, aiškiai supranta savo vaidmenį grupėje, gali vadovauti visai darbo grupei bet kurioje situacijoje, kuria jos darbo strategijas ir veiksmus.	Studentas naudingai dalyvauja grupės darbe, dirbdamas kartu su kitais nariais, turi supratimą apie savo vaidmenį grupėje ir linkęs imtis grupės vadovo vaidmens, kai susiklosto jam tinkama situacija.	Studentas dalyvauja grupės darbe ir bendradarbiauja su kitais, kad pasiektų asmeninių ir visos grupės rezultatų.

V. Studijų metodų parinkimas

19. Studijų metodais nusakomi dėstytojų ir studentų veiklos būdai studijų metu – dėstytojų didaktinės veiklos būdai ir studentų mokymosi būdai.
20. Studijų metodai suderinami su studijų rezultatais. Pvz., studijų rezultatas *pademonstruoti gerus žodinio pristatymo gebėjimus, pateikiant tyrimo rezultatus bendramoksliais ir dėstytojui suponuoją, kad studijų metodas galėtų būti žodinis tyrimų rezultatų pristatymas*.
21. Skirtingi studijų metodai (dėstytojų ir studijavimo metodai) parenkami skirtingose studijų dalykų vykdymo formose. Pvz.:
  - a. *Paskaitoje* dažnai taikomi studijų metodai – pasakojimas, aiškinimas, iliustravimas, klausimų ir atsakymų pateikimas, vaizdo įrašų peržiūra, informacijos apibendrinimas ir kt.
  - b. *Seminaruose* studijų metodai – probleminių pavyzdžių ir klausimų analizavimas, užduočių atlikimas ir apibendrinimas, konsultavimas, atvejų analizė, diskutavimas, debatai, projektų parengimas ir pristatymas grupėse ir kt.
  - c. *Laboratoriniuose darbuose* studijų metodai – bandymų atlikimas, stebėjimas, ataskaitų parengimas ir pristatymas ir kt.

- d. *Pratybose* studijų metodai – užduočių aiškinimas ir sprendimas ir kt.
  - e. *Praktikos* studijų metodai – praktinių užduočių formulavimas, aiškinimas, atlikimas; profesinės veiklos analizė; literatūros studijavimas; problemų sprendimas; konsultavimas; debatai; diskusijos; žodinė savirefleksija; ataskaitų rengimas bei pristatymas ir kt.
22. Apibūdinant studentų savarankiško darbo metodus, įvardijami konkretūs studentų veiklos būdai, pvz.: referato, projekto, esė, ataskaitos rengimas, atvejo analizė ir pan.
23. Numatomi inovatyvūs studijų metodai – orientuoti į aktyvų studentų dalyvavimą, sąveikos tarp studento ir dėstytojo stiprinimą, studentų tarpusavio bendradarbiavimo plėtojimą, realių veiklos klausimų sprendimą.

VI. Vertinimo metodų nustatymas

25. Vertinimo metodai apima informacijos apie studijavimo pasiekimus rinkimo ir analizės būdus.
26. Vertinimo metodai paprastai detalizuoja, kaip renkama ir analizuojama informacija skirtinguose atsiskaitymuose – kolokvių ir kitų tarpinių atsiskaitymų, egzaminų ir kitų baigiamųjų atsiskaitymų metu.
27. Rekomenduojama parinkti skirtingus vertinimo metodus skirtingiems atsiskaitymams.
28. Patartina numatyti ir neformalaus vertinimo metodus, taikomus studijų užsiėmimuose, kai nėra skiriamas pažymys už studentų darbą, o vertinimu siekiama skatinti studentų nuoseklų tobulėjimą.
29. Vertinimo metodai susiejami su studijų metodais. Galimos šios studijų ir vertinimo metodų sąsajos:

Studijų metodai	Vertinimo metodai
Pasakojimas, aiškinimas, iliustravimas, klausimų ir atsakymų pateikimas, dokumentų ir mokslinių šaltinių analizavimas	Testavimas arba apklausa raštu
Probleminių pavyzdžių ir klausimų analizavimas, probleminių situacijų sprendimas, vaizdo įrašų demonstravimas, konsultavimas	Problemų sprendimų vertinimas
Praktinių užduočių formulavimas, aiškinimas, atlikimas	Atliekamų praktinių užduočių stebėjimas
Praktinių užduočių arba problemų formulavimas ir sprendimų demonstravimas, uždavinių sprendimas	Atliktų praktinių užduočių vertinimas
Diskusijos, debatai	Diskusijų ir debatų stebėjimas
Referato, projekto, esė, ataskaitos parengimas	Referato, projekto, esė, ataskaitos vertinimas
Referato, projekto, esė, ataskaitos pristatymas	Referato, projekto, esė, ataskaitos pristatymo stebėjimas
Atvejo analizė	Atvejo analizės vertinimas

30. Vieno studijų rezultato pasiekimo vertinimui galima taikyti vieną arba keletą vertinimo metodų, kita vertus, tuo pačiu metodu ir viena priemone galima vertinti kelių studijų rezultatų pasiekimą.
31. Vertinimo metodas tiesiogiai daro įtaką, kokia vertinimo priemonė ir užduotys bus parengtos. Pvz., 1) vertinimo metodas – testavimas, priemonė – testas, užduotys – teste pateikti klausimai; 2) vertinimo metodas – esė vertinimas, priemonė – esė, užduotys – esė temos ir klausimai.

VII. Studijų turinio (temų) įvardijimas

32. Studijų turinio apibūdinimas apima pagrindinių studijų dalykų temų įvardijimą.
33. Studijų temos sudaromos studijų rezultatų pagrindu – jos apima tuos objektus, kurie nurodyti studijų rezultatuose.
34. Studijų dalyko apraše temos sunumeruojamos taip, kad išryškėtų jų pateikimo eiliškumas.
35. Temų turinys turi būti prieinamas studijų dalyko apraše nurodytuose studijų šaltiniuose.

VIII. Studentų darbo krūvio paskirstymas valandomis

36. Darbo krūvis apima laiką, kurio paprastai reikia studentams, kad atliktų visas veiklas, būtinas studijų rezultatams pasiekti.
37. Darbo krūvis skirstomas į dvi pagrindines grupes:
- a. Kontaktinio studentų darbo su dėstytojais laikas – paskaitos, seminarai, laboratoriniai darbai, pratybos, konsultacijos ir pan.

- b. Studentų savarankiško darbo laikas – studijų šaltinių studijavimas ruošiantis studijų užsiėmimams; namų darbų ir kitų individualių arba grupinių užduočių atlikimas; pasirengimas kolokviumams, egzaminams bei kitiems atsiskaitymams ir pan.
- 38. Studijų dalyko kontaktinių valandų skaičių reglamentuoja VDU rektoriaus įsakymas dėl dėstytojų pedagoginio krūvio skaičiuotės.
- 39. Savarankiško darbo valandų skaičius paskirstomas atsižvelgiant į užduočių pobūdį ir turinį, kuris priklauso nuo studijų rezultato sudėtingumo.
- 40. Darbo krūvis išreiškiamas ECTS kreditais, kai 1 ECTS apima 25–30 studento darbo valandų, vidutiniškai – 26,6 val.

IX. Kaupiamojo balo sandaros nustatymas

- 41. Daugelyje studijų dalykų tarpiniai atsiskaitymai sudaro 50 proc. galutinio pažymio, kitą pusę (50 proc.) – egzaminai
- 42. Tarpiniuose atsiskaitymuose kolokviumo pažymys sudaro 15–35 proc. galutinio pažymio; laboratorinių darbų, kontrolinių darbų, namų darbų, kitų užduočių įvertinimai sudaro 15–35 proc. galutinio pažymio.
- 43. Užsienio kalbų dalykuose egzaminai sudaro 30 proc. galutinio pažymio. Tarpiniuose atsiskaitymuose proporcijos paskirstomos tokiu būdu: kolokviumo pažymys sudaro 20 proc. galutinio pažymio; darbo semestro metu pasiekimų įvertinimai sudaro 50 proc. galutinio pažymio.
- 44. Atskiriems studijų dalykams fakulteto taryba gali nustatyti kitokią galutinio pažymio sandarą ir kitokias tarpinių atsiskaitymų proporcijas.
- 45. Jeigu dalykas dėstomas intensyviu būdu, jo pasiekimai gali būti vertinami vien baigiamuoju egzaminu. Egzaminas vykdomas pasibaigus intensyviai kursui.

X. Rekomenduojamos literatūros pateikimas

- 46. Nurodomi pagrindiniai ir papildomi studijų šaltiniai. Rekomenduojamas pagrindinių šaltinių skaičius – 5–7, papildomų – 2–5 šaltiniai.
- 47. Įvardijami tradiciniai ir elektroniniai studijų šaltiniai.
- 48. Prie tradicinių šaltinių nurodomas jų skaičius ne tik universitete, bet ir kitose bibliotekose.
- 49. Studijų šaltiniuose vyrauja ne senesni negu 10 metų senumo šaltiniai.